

Archeoloog Piet Kooi overleden

Signalement

Op 13 september 2020 overleed de archeoloog Piet Kooi. 'Een man om tegenop te zien', stond boven een van de rouwadvertenties. Zijn lichaamslengte maakte dat je automatisch tegen de lange, wat slungelachtige man opkeek. Bijna twintig jaar lang deed hij opzienbarend archeologisch onderzoek in het gebied waar kort daarna de wijken Peelo en Marsdijk gebouwd werden.

tekst: Bertus Boivin

De route die Piet Kooi richting archeologie volgde, liep - zoals die van veel van zijn generatiegenoten - via een studie biologie. Hij ging in 1976 werken bij het Groninger Instituut voor Archeologie van

de Rijksuniversiteit Groningen, destijds Biologisch-Archeologisch Instituut geheten. Daar promoveerde hij in 1979 op *Pre-Roman urnfields in the north of the Netherlands*.

▲ Piet Kooi (in wit overhemd) vertelt in mei 1980 bij een bezoek van inwoners van Peelo over zijn onderzoek. Vierde van links is een belangstellend toekijkende prof. H.T. Waterbolk toe. Tjalling Waterbolk is onlangs op 27 september 2020 overleden op 96-jarige leeftijd. (Drents Archief, collectie gemeente Assen)

'En kiek ik om, dan zai ik Middelsoom' zette hij als motto voorin zijn proefschrift. Piet Kooi was in Middelstum geboren. Hij bleef zijn leven lang een jongen van het Hogeland. Voor hem was het verleden vertrouwd terrein. Hij bleef tot zijn pensionering in 2008 in dienst van de Rijksuniversiteit.

Een kwestie van nu of nooit

In 1977 begon Kooi met zijn opgravingen in Peelo, een gehucht ten noorden van Assen waar tot dan toe vrijwel niemand naar omgekeken had. Plotseling was het de plek geworden waar de toekomst van Assen lag. Hier wilde de stad de komende twintig jaar uitbreiden met de nieuwbouwwijken Peelo en Marsdijk. Aan Kooi de spannende opdracht om ervoor te zorgen dat zijn opgravingen gelijke tred hielden met de voorbereiding van de bouw van de woonwijken. Een kwestie van nu of nooit, daar was hij zich steeds goed van bewust. In totaal werkte hij bijna twintig jaar in Peelo.

Het lukte Piet Kooi om de ontwikkeling van het dorpsgebied van Peelo vanaf 800 v.Chr. nauwkeurig in kaart te brengen. Zo wist hij negen opeenvolgende locaties aan te wijzen waar Peelo gelegen heeft en kon zo aantonen dat er minstens drieduizend jaar onafgebroken mensen in Peelo hebben gewoond.

Het feit dat Piet Kooi de hele voorgeschiedenis van Peelo vanaf de IJzertijd tot nu heeft kunnen documenteren en vastleggen, noemde voormalig provinciaal archeoloog Wijnand van der Sanden op RTV Drenthe zijn belangrijkste bijdrage aan de Drentse prehistorie:

'Piet Kooi heeft in Peelo onder meer huisplattegronden, bijgebouwen en waterputten aangetroffen. Zo'n dorp blijft niet op dezelfde plek liggen, maar de huizen vervallen en worden verderop opgebouwd. Zo zwerft zo'n gemeenschap over een bepaald gebied.'

Internationale betekenis

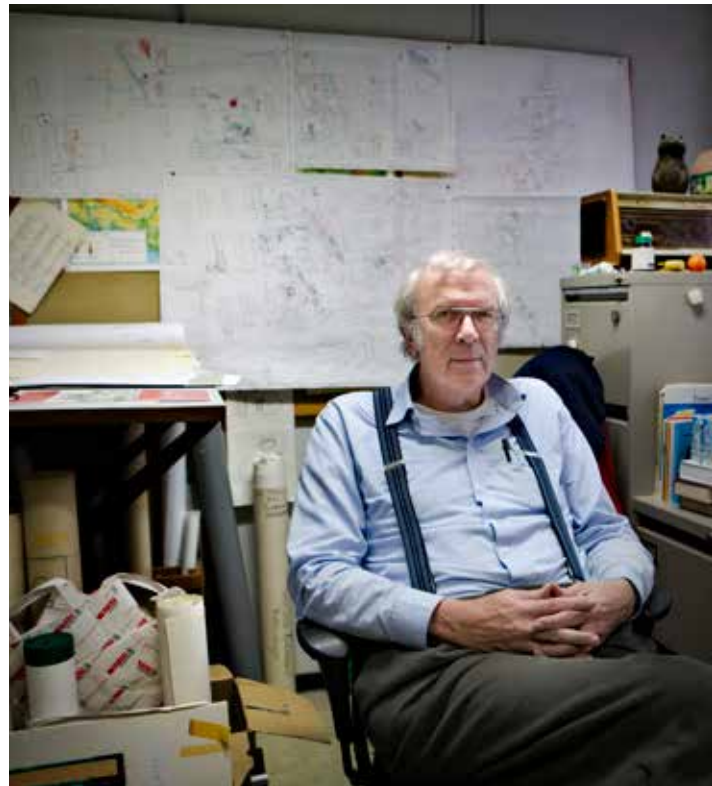
Directeur Daan Raemaekers van het Groninger Instituut voor Archeologie noemde het werk van Piet Kooi in het Dagblad van het Noorden van grote nationale en internationale betekenis: 'Door Kooi's werk snappen we beter hoe mensen toen woonden en leefden.'

Op verschillende plekken in Drenthe wist hij aan de hand van grondsporen aan te tonen dat prehistorische boerderijen weliswaar van tijd tot tijd van plek veranderden, maar dat de boeren rond het begin van de jaartelling hun boerderijen waarschijnlijk langer bewoonden dan eerst werd aangenomen. Als het stalgedeelte van de boerderij te slecht werd,

verhuisden ze niet meteen naar een nieuwe plek, maar werd in eerste instantie aan de andere kant van het woonhuis een nieuw stalgedeelte gebouwd. Kooi ontdekte dat dat hier en daar zelfs verschillende keren achter elkaar gebeurde. Kennelijk zaten ze prima op die plek.

Voor het eerste Asser Historisch Tijdschrift in maart 1991 hoefde de redactie niet lang op Piet Kooi in te praten om hem een verhaal over de opgravingen in Peelo en Marsdijk te laten schrijven. Toen er enkele jaren later gezocht werd naar een auteur om het hoofdstuk over de prehistorie voor de *Geschiedenis van Assen* te schrijven, viel onmiddellijk de keuze op Piet Kooi. Niemand was verbaasd dat Kooi de klus graag op zich nam en dat hij als eerste zijn hoofdstuk 'De onbeschreven tijd' inleverde. Niemand kon de onbeschreven geschiedenis van Assen zo helder en duidelijk opschrijven als Piet Kooi.

Omdat lang niet al onze lezers het eerste Asser Historisch Tijdschrift bij de hand hebben, heb ik op www.boivin.nl/geschiedenis bij een stukje over dit Signalement een pdf van het artikel 'Opgravingen in Peelo en Marsdijk' van Piet Kooi gezet. ■

▲ Piet Kooi vlak voor zijn pensionering in 2008. (foto: Pepijn van den Broeke)